

ΗΛΙΑ Ι. ΜΑΚΡΗ

Ἱατροῦ Νευρο-φρενολόγου-Ἱατροδιδασκοῦ Ἀθηνῶν

ΟΙ

ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

N

2415

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΔΕΛΦΩΝ Β. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
(ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ 40) - ΑΘΗΝΑΙ

1921

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΗΛΙΑ Ι. ΜΑΚΡΗ

Ἱατροῦ Νευρο-φρενολόγου-Ἱατροδικαστοῦ Ἀθηνῶν

ΟΙ

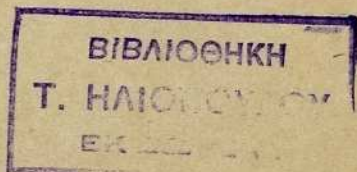
ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΑΡ' ἩΜΙΝ

22 ΣΕΠ. 1958

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΔΕΛΦΩΝ Β. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
(ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ 10) - ΑΘΗΝΑΙ

1921

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1892

ΟΙ ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ⁽¹⁾

Οἱ φρενοπαθεῖς ἀπασχόλησαν ἀνέκαθεν τὴν νομοθεσίαν τῶν διαφόρων χωρῶν. Τὴν ἀστικὴν τούτων ἱκανότητα ἐρρύθμισε τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον, τὸ καταλογιστὸν ἢ μὴ καταλογιστὸν καὶ συναφῶς τὸ ὑπεύθυνον καὶ ἀξιόποινον ἢ μὴ τὸ ποινικὸν Δίκαιον.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ὅχι ἐν τῇ πρώτῃ περίπτώσει πάντως ὅμως ἐν τῇ δευτέρᾳ, φανερὰ ὁ Νόμος ἀκόμη καὶ σήμερον, ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν, ἐν πολλοῖς ἀνεπαρκῆς.

Ὑπάρχουσιν ἄτομα ἐγκληματοῦντα ὑπὸ τὴν ὥθησιν φρενοπαθείας καὶ ἄτομα ἄλλα φρενοπαθήσαντα μόνον μετὰ τὸ ἀδίκημα, οὐχὶ δὲ ἀποδεδειγμένως καὶ κατὰ τοῦτο. Διακρίνομεν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον φρενοπαθεῖς-ἐγκληματίας καὶ ἐγκληματίας-φρενοπαθεῖς.

Καὶ ὥς πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους, τὴν κατηγορίαν τοῦτ' ἔστι τῶν φρενοπαθησάντων ἐγκληματιῶν, ὁ Ποινικὸς Νόμος οὐδόλως προνοεῖ. Ἐὰν ἀναστέλληται ἡ πρόοδος τῆς ἀνακρίσεως, ἐὰν ἀναβάλληται ἡ ἐκδίκασις,

---

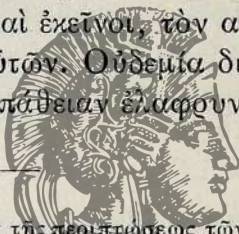
(1) Ἰατρικὴ Πρόοδος Δεκέμβριος 1920

ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς, ἐὰν προσμετρεῖται εἰς ταύτην καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐν φρενοκομείῳ παραμονῆς, ταῦτα πάντα ἀποβλέπουσιν οὐχὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ποινὴν, ἀλλὰ τὸν τρόπον καὶ μόνον τοῦτον τῆς ἐφαρμογῆς. Εἶναι ἀπλούστατα δικονομικαὶ ἀπόψεις καθιερωθεῖσαι εἴτε ὑπὸ ρητῆς διατάξεως τῆς Ποινικῆς Δικονομίας (547 § 3) (¹) εἴτε ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (²).

Ὁ Ποινικὸς Νόμος ἐπιμένει νὰ ἀγνοῇ τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν φρενοπαθῶν. Οἱ φρενοπαθῆσαντες ἐγκληματῖαι κατὰ τοῦτον εἶνε ἀπλῶς ἐγκληματῖαι κοινοί. Θεραπευόμενοι ἐνδεχομένως δίδουσιν ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης καὶ οὗτοι, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, τὸν αὐτὸν εἰς ἀκέραιον λόγον τῶν πράξεων αὐτῶν. Οὐδεμία διὰ τὴν μεταγενῆ τοῦ ἀδικήματος φρενοπάθειαν ἐλαφρυντικὴ ἄποψις. Διὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(1) Π. Δ. 547.—¹ Ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῶν ἀρθ. 537 καὶ 548 § 2 ἀναβάλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς καὶ εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις: 1) Ἐπὶ θανατικῆς ποινῆς ἐγκύου μὲν οὐσῆς τῆς καταδικασθείσης μέχρι τοῦ τοκετοῦ, ἐν δὲ θανατηφόροις νόσοις, ἕως οὐ ἐκλίπη ἡ πιθανότης τοῦ φυσικοῦ θανάτου. 2) Ἐπὶ ποινῶν περιοριζουσῶν τὴν ἐλευθερίαν, ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς εὐρίσκεται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐμπειροτεχνῶν ἡ ἐκτέλεσις ἤθελε φέρει βλάβην ἀνήκεστον εἰς τὴν υγείαν ἢ τὰ μέλη του μέχρις οὐ παρέλθῃ ὁ κίνδυνος οὗτος. 3) Ἐπὶ παραφροσύνης ἢ μανίας τοῦ καταδικασθέντος ἕως ὅτου διαρκοῦν τὰ πάθη ταῦτα. 4) Ἐὰν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ προκύψῃ διατάραξις τῆς κοινῆς ἡσυχίας ἢ ἐὰν τὸ κοινὸν συμφέρον ἀπαιτῇ δι' ἄλλους λόγους τὴν τοιαύτην ἀναβολήν (Π. Ν. 6).

(2) Ὁ Θ. Ν. Φλογαίτης (Οἱ δικαστικοὶ νόμοι τῆς Ἑλλάδος. Π. Δίκαιον καὶ Π. Δικονομία 1897 σελ. 434), προκειμένου περὶ τοῦ 86ου ἀρθρου τοῦ Π. Ν., γράφει ἐν ὑποσημειώσει: ¹ Ἐὰν ἡ παραφροσύνη ἐπέλθῃ μετὰ τὴν καταδίκην, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς ἀναστέλλεται ἕως οὐ αὕτη ἐκλίπη κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς Π. Δικονομίας (547 § 3). Ἀλλ' ἐὰν ἐπέλθῃ πρὸ τῆς δίκης καὶ καταδίκης; φρονοῦμεν ἐπίσης ὅτι ἀναβλητέα ἡ ἐκδίκασις τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας μέχρις ἐντελοῦς αὐτοῦ θεραπείας, κηρυττομένου ἐν τούτοις τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως».

τὸν Νόμον, ὥς ἔχει σήμερον, εἶνε ἀδιάφορος ἢ μετὰ τὸ ἀδίκημα νόσος. Καὶ εἴτε ὑπῆρξεν ἡ νόσος αὕτη ψυχικὴ εἴτε ἀπλῶς σωματικὴ ἢ εὐθύνη τοῦ κατηγορουμένου καὶ εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν καὶ εἰς τὴν ἑτέραν παραμένει μία, ἀμείωτος, ἡ αὐτή.

Ταῦτα ὥς πρὸς τοὺς ἐγκληματίας-φρενοπαθεῖς. Τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει ὁμῶς καὶ διὰ τὴν κατηγορίαν τῶν ἐγκληματούντων φρενοπαθῶν. Διὰ τοὺτους πράγματι προνοεῖ ὁ Ποινικὸς Νόμος. Δύο δὲ εἶνε τὰ εἰδικῶς ὑπὲρ τούτων ἀναγραφόμενα ἐν αὐτῷ ἄρθρα· τὸ 86ον καὶ 87ον.

Ἐκ τούτων τὸ μὲν πρῶτον ἀναγνωρίζον πλήρης τὸ ἀκαταλόγιστον τοῦ φρενοπαθοῦς ἀπαλλάσσει τοῦτον πάσης εὐθύνης, τὸ δὲ δεύτερον ἀπεκδεχόμενον καὶ μετρίαν σύγχυσιν ἔνεκα τῶν αὐτῶν αἰτίων καταδικάζει μὲν ἐπιβάλλει ὁμῶς συγχρόνως καὶ μετρίαν τῆς ἐννόμου ποινῆς.

Τὸ κείμενον τῶν δύο τούτων τοῦ ἡμετέρου Π. Νόμου ἄρθρων ἔχει ὥς ἑξῆς :

Ἄρθρον 86. «Πρᾶξις τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἐκεῖνους, οἵτινες ἐξετέλεσαν ταύτην, ἐνῷ δὲν ἦσαν κύριοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ. Εἰς τὴν τάξιν δὲ τοιούτων ἀνήκουσιν ἰδίως 1) ὅσοι πάσχουσιν ἀπὸ μανίαν, καθολικὴν ἢ μερικὴν παραφροσύνην ἢ ἐν γένει ἀπὸ οἰανδήποτε βλάβην τοῦ νοῦ ἢ ψυχικὴν ἀσθένειαν ἀποκλείουσιν παντάπασιν τὴν ἐλευθέραν τοῦ λόγου χρῆσιν· 2) ὅσοι ἐκ βλακείας δὲν δύνανται νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς τῶν πράξεων τῶν τὰς συνεπειὰς ἢ νὰ κατανοήσωσι τὸ ἀξιόποινον αὐτῶν· 3) ὅσοι ἀπὸ ἀσθένειαν τοῦ γήρατος ἀπέβαλον τοῦ νοῦ τῶν τὴν χρῆσιν· 4) ὅσοι ἐξετέλεσαν τὴν πρᾶξιν εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοῦ, καθ' ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι συνείδησιν τῆς πράξεώς των ἢ τοῦ ἀξιόποινου αὐτῆς».

Ἄρθρον 87. «Ἐὰν ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων προκύπη σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως, ὅτι διὰ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρ-

θρον αναφερομένων καταστάσεων δὲν εἶνε μὲν ἐντελῶς ἀποκλεισμένη τοῦ λογικοῦ ἡ ἐνέργεια εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὅμως οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἡλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουν τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ Νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα, τότε καταγινώσκειται μικροτέρα τις παρὰ τὴν ἔννομον ποινήν, καὶ τοῦτο, καθ' ὅσον ἡ ἐπιδεκτικὴ καταλογισμοῦ κατάστασις ἔλαβεν ἀποδεδειγμένως μεγαλειτέραν ἀλλοίωσιν κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 49 καὶ 50».

Ἀμφότερα τὰ ἄρθρα ταῦτα, ἀντίγραφον τῶν ἄρθρων 81 καὶ 82 τοῦ Βαυαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831, καταφῶρος δὲν ἔχουσιν ὁρθῶς. Τὸ πρῶτον, ἀνεπαρκὲς καὶ ἐλαττωματικὸν ἐν τῇ συνθέσει, ἔχει ἀνάγκην συμπληρώσεως καὶ διαρρυθμίσεως ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον καὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον. Τὸ δεύτερον ἐπιστημονικῶς ἀνόητον, διέξοδος εὐκολος εἰς ἀδικίαν, πρόσθενον καὶ ἄλλων πολλῶν κακῶν, ὅσον ὅπως ἐξ ὁλοκλήρου διαγραφῇ.

Α'. — Περίπτωσις ἀπολύσεως φρενοπαθοῦς-ἐγκληματιοῦ κατόπιν ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου

Τὴν 4ην Ἰουνίου 1914 ὁ Ἡλίας Κ. ἐν Ἀθήναις πυροβολεὶ τετράκις κατὰ τοῦ Σωτηρίου Σ., τραυματίζει τοῦτον σοβαρῶς εἰς διάφορα τοῦ σώματος μέρη καὶ καταδιώκει κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων διὰ γυμνῆς ραβδολόγησιν. Τέσσαρας ἡμέρας βραδύτερον ἐξητάσαμεν τοῦτον φρενολογικῶς μετὰ τῶν συναδέλφων Μ. Γιαννήρη καὶ Μ. Οἰκονομάκη.

Τὸ πόρισμα ἡμῶν ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Ἡλίας Κ. ἔπασχε χρόνιον συστηματικὸν παραλήρημα καταδιώξεως, ὅτι τὸ ἀδίκημα, δι' ὃ κατηγορεῖτο, ἦτο προεὶδὸν ἀποκλειστικὸν τῆς φρενοπαθείας αὐτοῦ ταύτης καὶ ὅτι ὡς ἐπικίνδυνος ἔδει ὅπως εἰσαχθῇ εἰς φρενιatriκὸν ἴδρυμα.

Ἐν τούτοις οὗτος παραπεμφθεὶς ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1915 καὶ ἀπαλλαγεὶς ἀπελύθη.

Ἀπόπειρα προκλήσεως διοικητικῆς ἐνεργείας καὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ ἐν φρενοκομείῳ, δυνάμει τοῦ μόνου περὶ καταστάσεως φρενοκομείων ἰσχύοντος Νόμου τοῦ 1862 (1), ἀπέτυχε. Τέσσαρα ἔτη βραδύτερον συνήντησα τοῦτον μονάζοντα μακρὰν πάσης κοινωνικῆς ζωῆς ἐπὶ τινος παρὰ τὴν Κυψέλην λοφίσκου. Τὸ παραλήρημα αὐτοῦ μοὶ ἐφάνη μᾶλλον ἥρεμον. Μείωσις διανοητικῇ μετὰ κρυφιοῦς ἀντιληπτῇ ἀκόμῃ.

Β'.— Περίπτωσις ἀπολύσεως φρενοπαθοῦς-ἐγκληματίου κατόπιν ἀπαλλακτικοῦ βουλευμάτος.

Τὴν 22αν Αὐγούστου 1918 ἡ Καλομοίρα Χ., ἑτῶν 50, ἐν Ἀσπροπύργῳ τῆς Ἀττικῆς κατέσφαξε τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην δύο ἐγγάμους θυγατέρας αὐτῆς, τὴν Σιδερίαν Γ. ἑτῶν 35 καὶ Ἀναστασίαν Μ. ἑτῶν 26 καὶ δύο ἐγγονὰς αὐτῆς, τὴν Δημητροῦλαν Γ. ἑτῶν 6 καὶ Διαμαντοῦλαν Μ. ἑτῶν 2. Καὶ τὰς μὲν τρεῖς πρῶτας ἀφῆκεν ἐπὶ τόπον, ἐν ᾧ εὗρε κοιμωμένας, τῆς δὲ μικρᾶς ἐγγονῆς ἐσκόρπισε τὰ μέλη ἀνά τοὺς ἀγρούς. Εἶχον, ἔλεγε, περὶ ψυχῶν πᾶσαι εἰς διάφορα ζῶα καὶ μόνον κατόπιν σφαγῆς θὰ ἀπηλλιάσσοντο τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης μεταψυχώσεως δεινῶν.

Ἡ φρενολογικὴ ἐκθεσις, ἣν παραγγεῖλιά τῆς Ἀνακρίσεως ὑτέβαλον, ἀπεφαίνεται ὑπὲρ χρόνιου ἐκφυλογενοῦς ὑποχονδριακοῦ παραληρημάτος ψευδαισθητικοῦ καὶ εἰσαγωγῆς τῆς γυναικὸς ταύτης εἰς φρενοκομεῖον, ὡς λίαν ἐπικινδύνου. Τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, ἀπαλλάξαν διὰ βουλευμάτος αὐτοῦ τῆς 8ης Νοεμβρίου 1918 τὴν γυναῖκα ταύτην πάσης κατηγορίας, διέταξε τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσιν.

(1) ΨΜΒ'. Νόμος περὶ καταστάσεως Φρενοκομείων.

§ 13.— Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς, ἀλλαχοῦ δὲ οἱ Νομάρχαι καὶ οἱ Ἐπαρχοὶ διατάττουσιν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαγωγὴν τῶν τε ἀπηγορευμένων καὶ μὴ τοιούτων, ὅταν ἡ φρενοβλάβεια αὐτῶν δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν. Αἱ διαταγαὶ τῶν μνησθεισῶν Ἀρχῶν πρέπει νὰ στηρίζωνται καὶ νὰ περιέχωσι τοὺς λόγους, οἵτινες καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ φρενοκομείῳ».

Τὴν ἀπόλυσιν ταύτην οὐδεμία διοικητικὴ ἐπηκολούθησεν ἐνέργεια.

Γ'. — Περίπτωσης ἀπολύσεως φρενοπαθοῦς-ἐγκληματίου κατόπιν διαφωνίας Ἀνακριτοῦ καὶ Εἰσαγγελέως ἀρθρείσης ὑπὸ τοῦ Δικαστ. Συμβουλίου

Ὁ ἐξ Ἀποκωρώνου τῆς Κρήτης Νικόλαος Μ., ἑτῶν 45, ὑποδηματοποιὸς, κατόπιν καταδίκης διὰ φόνον, ὃν ἐκεῖ πρὸ 10 περίπου ἑτῶν εἶχε διαπράξει, τυχὼν Βασιλικῆς χάριτος καὶ ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας πρὸ τινος χρόνου προσελήφθη εἰς τὴν ὑδραυλικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου ὡς φύλαξ ἐν Κηφισσίᾳ. Εἶχε φαινομενικῶς τοῦλάχιστον καλῶς μέχρι τῆς 20ῆς Μαρτίου 1920. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἤρξατο αἶφνης ἐν τῷ δωματίῳ αὐτοῦ ἀσκόπως πυροβολῶν καὶ ὑπὸ συνθήκας μὴ ἐκτιθεμένας λεπτομερῶς ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀπεπειράθη ὅπως τὸ ἴδιον φανεύσῃ μικρὸν τέκνον, κατόπιν δὲ ὅπως αὐτοκτονήσῃ. Ἐπιτεθεὶς δὲ καὶ κατὰ τῶν προσδραμόντων ὅπως συλλάβωσι τοῦτον καὶ ἀφοπλίσωσιν ἐτραυματισμένον. Ὁδηγηθεὶς τέλος εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ΣΤ' ἀστυνομικὸν τμήμα ἐπράξε τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τῶν ἐν τῷ κρατητηρίῳ συγκοιμωμένων. Ἐπρόκειτο καταδήλως περὶ ψευδαισθητικοῦ παραληρήματος τῶν καταδιώξεων, περὶ ἀτόμου λίαν ἐπικινδύνου καὶ ὅπερ, καθ' ἃ ἐγνωμάτευον τότε, ἔδει ὅπως ἐγκλεισθῇ ἐν φρενοκομίῳ.

Κατόπιν διαφωνίας Ἀνακριτοῦ καὶ Εἰσαγγελέως, ἀρθρείσης διὰ βουλεύματος τοῦ Δικαστ. Συμβουλίου τῆς 24ῆς Μαρτίου 1920, διετάχθη τοῦ φρενοπαθοῦς ἐγκληματίου τούτου ἡ προσωρινὴ ἀποφυλάκισις. Αἰτήσῃ ἐν τούτοις τῆς Ἀνακρίσεως κατόπιν εἰσηγήσεως ἡμῶν ἐκλείσθη οὗτος ἐν τῷ Ἀσύλῳ φρενοπαθῶν Ἀγίας Ἐλεούσης. Ἡμέρας τινὰς βραδύτερον κριθεὶς ὑπὸ τῆς ἀστυϊατρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀσύλου ὡς ὑγιὲς ἐξῆλθε διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ πάλιν αἰτήσῃ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ τὴν 12 Μαΐου. Κριθεὶς καὶ αὖτις ὑγιὲς ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας, ἀπῆλθεν ἐκ δευτέρου τὴν 11ην Ἰουνίου διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἐκ τρίτου ὡς ἐπικίνδυνος τὴν 2αν Αὐγούστου. Ἐκτοτε παραμένει ἐκεῖ. Τὸ ὑπὸ τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν ἐκδοθὲν τὴν 10ην Σεπτεμβρίου 1920 βούλευμα ὑπῆρξεν ἀπαλακτικόν.

Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας περιπτώσεις—καὶ δὲν εἶνε αὗται βεβαίως αἱ μόναι—ἡ ἀδυναμία τοῦ Δικαστοῦ εἶνε προφανής. Φωρᾶται οὗτος ἀνίσχυρος καὶ τὸν ἀδικηθέντα ὅπως ἱκανοποιήσῃ καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ φρενοπαθοῦς-ἐγκληματίου κινδύνων ὅπως περιφρουρήσῃ καὶ τὸν τελευταῖον τοῦτον ὅπως περιθάλψῃ.

Διαφόρως πολὺ θὰ εἴχε τὸ ζήτημα ἐὰν σὺν τῇ σκέψει ἀπαλλαγῇς ἐδικαιοῦτο ὁ Δικαστής ὅπως τοποθετῇ τοὺς φρενοπαθεῖς-ἐγκληματίας τούτους ἐν φρενοκομείῳ. Δικαίωμα ὁμῶς τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς τὸν Δικαστὴν οὐδόλως παρέχεται. Καὶ γεννᾶται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον οὐχὶ σπανίως εἰδικὴ ψυχολογικὴ κατάστασις, ὠθοῦσα τὸ μὲν Δικαστικὸν Συμβούλιον, καίπερ ἐνώπιον φρενοπαθοῦς, πρὸς παραπειματικὸν βούλευμα⁽¹⁾, τὸ δὲ Δικαστήριον πρὸς τὸ 87ον ἄρθρον, ὡς πρὸς ἀπὸ μηχανῆς διεξοδον⁽²⁾.

Αἱ πλημμέλειαι αὗται τῆς παρ' ἡμῖν Ποινικῆς Δικαιοσύνης θὰ ἦτο δυνατόν ὅπως θεραπευθῶσιν, ὡς ἐρρήθη ἤδη, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ 86ου ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῆς ὁλοκληρωτικῆς διαγραφῆς τοῦ 87ου ἄρθρου τοῦ ἡμετέρου Ποινικοῦ Νόμου.

Τὸ 86ον ἄρθρον διαστέλλει τὴν μανίαν ἀπὸ τῆς παραφροσύνης. Ἡ διαστολὴ αὕτη στερεῖται ἐπιστημονικῆς βάσεως οἰασδήποτε. Μανία εἶνε ἐπίσης παραφροσύνη, δὲν εἶνέ τι διάφορον. Μερικὴ παραφροσύνη ψυχιατρικῶς εἶνέ τι ἀνόητον. Κατ' ἀκολουθίαν μέχρι τοῦ σημείου

(1) Ὑπόθεσις Ἡλία Κ . . . ., ἐκδικασθεῖσα ἐν τῷ Κακουργιοδικείῳ Ἀθηνῶν τῇ 19 Φεβρουαρίου 1915.

(2) Ὑπόθεσις Παρασκευᾶ Α . . . ., ἐκδικασθεῖσα ἐν τῷ Κακουργιοδικείῳ Ἀθηνῶν τῇ 7 Δεκεμβρίου 1919.

τούτου ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶνε ἀντιεπισημονική. Ἐπὶ πλέον τὸ ἄρθρον τοῦτο προβαίνει εἰς ἀπαρρίθμησην συγκεκριμένων φρενικῶν παθήσεων χωρὶς νὰ εἶνε καὶ δυνατόν νὰ προβῇ καὶ εἰς ἀπαρρίθμησην πασῶν. Ἡ τοιαύτη μερική ἀπαρρίθμησης εἶνε ἄσκοπος τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν, ὑπὸ τὸν ὅρον φρενοπάθεια ὑπὸ τὴν γενικωτάτην ἔννοιαν, τῆς ἐλαττωματικῆς τοῦτ' ἔστι, τῆς νοσηρῆς καταστάσεως τῶν φρενῶν, θὰ ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ πάσας συλλήβδην, ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἐλαττωματικότητα, ἡ νοσηρότης αὕτη, ἐκδηλοῦται συγγενῶς, ἐπικτήτως, χρονίως, ἐπεισοδιακῶς. Τὸ ἄρθρον τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ περισώσῃ μόνον τὴν περὶ ἀναιτίου συγχύσεως παράγραφον, ἀποβλέπουσαν τὴν μέθην, ὑπνοβσίαν, ἐρμηνευθεῖσαν δὲ ἤδη ὑπὸ τῆς Νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ νὰ συμπληρωθῇ διὰ διατάξεως, παρεχούσης εἰς τὸν Δικαστὴν τὸ δικαίωμα εἰσαγωγῆς τῶν φρενοπαθῶν-ἐγκληματιῶν εἰς φρενοκομεῖον (1). Ἀπὸ τοῦ φρενοκομεῖου ἡ ἔξοδος θὰ ἦτο δυνατὴ μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦτο κατόπιν γνωματεύσεως ἐμπειροτεχνῶν τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς τούτου, ὀριζομένων δὲ εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Τὸ 87ον ἄρθρον ἀναφέρεται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον, δεχόμενον διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν

(1) Ἡ διαρρύθμισις τοῦ 86 ἄρθρου θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἔχῃ οὕτως:—«Πράξις τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τοὺς φρενοπαθεῖς ἐν γένει, ὥς καὶ εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐξετέλεσαν ταύτην εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τοῦ νοῦ, καθ' ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι συνείδησιν ταύτης ἢ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτοῦ. Οἱ οὕτως ἀπαλλασσόμενοι δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς φρενοκομεῖον, ὅπόθεν μόνον διὰ νέας ἀποφάσεως εἶνε δυνατὴ ἡ ἔξοδος εἴτε ὀριστικῇ εἴτε καὶ πρὸς καιρόν.

φρενοπάθειαν τὸ δυνατόν τῆς ὑπάρξεως ἄλλοτε μὲν πλήρους τοῦ ἀκαταλογίστου καὶ ἄλλοτε ἡλαττωμένου τοῦ καταλογιστοῦ. Δέχεται ἐν ἄλλαις λέξεσι διαβαθμίσεις παραφροσύνης, διαβαθμίσεις καταλογιστοῦ· διαβαθμίσεις συνεπῶς εὐθύνης, ποινῆς. Αἱ διαβαθμίσεις ὅμως αὗται οὐδὲν ἀνευρίσκουσι στήριγμα ἐν τῇ ψυχιατρικῇ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ μόνον οἱ ψυχίατροι δικαιοῦνται νὰ προβάλλωσι γνώμην⁽¹⁾. Καὶ δὲν εἶνε μόνον οἱ ψυχίατροι οἱ ἀπορρίπτοντες τὰς διαβαθμίσεις ταύτας ἀλλὰ καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ κορυφαίων ποινικολόγων. Οὔτε ὁ Βελγικὸς Ποιν. Κώδιξ ἀναγνωρίζει τοιαύτην παραφροσύνην καὶ καταλογιστοῦ διαβαθμισιν, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ τῆς Ζυρίχης, τῆς Γενεύης, τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Νέας Ὑόρκης. Ὁ Γαλλικὸς, Γερμανικὸς καὶ Ρωσσικὸς οὐδόλος περὶ τοιαύτης διαβαθμίσεως προνοοῦσιν, περὶ διαβαθμίσεως ποινῆς συνεπῶς οὐδεμίαν μνείαν ποιοῦνται.

Πρὸς τὰς ἀπόψεις ταύτας συντάσσονται καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ποινικολόγων οἱ κορυφαῖοι Κωστής⁽²⁾ καὶ Ἡλιόπουλος⁽³⁾.

Ἡ παρουσία τοῦ ἄρθρου τούτου ἐν τῇ ἡμέτερᾳ Ποινικῇ Νομοθεσίᾳ, καὶ ὡς μάλιστα ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ 86ου τοῦτο ἐφαρμόζεται, συνεπάγεται καὶ τὰ ἐξῆς ἐπὶ πλέον κακά. Πρῶτον ρίπτει ἓνα παράφρονα εἰς τὰς φυλακὰς πρὸς τιμωρίαν, ἀντὶ νὰ ἐγκλείσῃ ἐντὸς φρενοκομείου ὁ-

(1) Ε. Florian. Trattato di diritto penale. Vol. I. parte I. p. 380.

(2) Κωνστ. Ν. Κωστή. Ἑρμηνεία τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος Ποινικοῦ Δικαίου (Ἐκδόσεις τρίτη, 1899, σελ. 384—5).

(3) Τιμ. Ἡλιοπούλου. Σύστημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, 1914 σελ. 18.

πως τούναντίον νοσηλεύση· ἐπιδείνωσις ἀσφαλῆς ἀντι-
πιθανῆς βελτιώσεως ἢ ἐνδεχομένης ἰάσεως. Δεύτερον ἐκ-
θέτει καὶ τοῦτον καὶ τοὺς συγκαταδίκους εἰς κίνδυνον
τῆς ἰδίας ζωῆς. Τρίτον ἐξαπολύει τῶν φυλακῶν ἓνα πα-
ράφρονα, ἀρκούμενον μόνον εἰς τὴν ἔκτισιν τῆς ἐπιβλη-
θείσης ποινῆς καὶ ἀδιαφοροῦν ἐὰν ὁ φρενοπαθὴς οὗτος
ιάθῃ, ἐὰν πάσχῃ ἀκόμῃ, ἐὰν δύνηται ἢ ὄχι νὰ ἀποβῇ καὶ
πάλιν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς ἣν οὕτως ἀνεξε-
λέγκτως ἐπαναδίδεται.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν φαντάζομαι νὰ ἀξιοῖ ὅτι ἐξυ-
πηρετεῖ τὴν Δικαιοσύνην. Ἐξυπηρετεῖ ἀπλῶς μόνον τὸν
Δικαστὴν. Καὶ δὲν ἱκανοποιεῖ τίποτε ἄλλο εἰμὴ τὴν εἰδι-
κὴν ἐκείνην ψυχολογικὴν κατάστασιν τούτου, τὴν ὁποίαν
ἀκροθιγῶς μόνον πρὸ μικροῦ ἀνέφερα.

Αἰτιολογία τοῦ βασιarikοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827
—ἐξ οὗ προῆλθε τὸ βασιarikὸν τοῦ 1831 καὶ ἐκ τῶν ἀν-
τιστοιχῶν ἀρθρῶν τοῦ ὁποίου ἄνευ σὺνδεμῆς τροπολο-
γίας ἀντεγράφησαν τὰ ἀπασχολοῦντα ἡμᾶς δύο ἄρθρα—
δικαιολογοῦσι τὸ 87ον ἄρθρον «ὡς χρήσιμον»—γράφει
καὶ ὁ Κωστής—«ἵνα ἀπαλλάξῃ τὸν Δικαστὴν ἀπὸ τῆς
ἀνάγκης ἢ τῆς ἀθώσεως τοῦ κατηγορουμένου ἢ τῆς κα-
ταδίκης αὐτοῦ εἰς τὴν πλήρη ποινὴν τοῦ Νόμου, καθ’
ἃς περιπτώσεις ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει ἐλάττωσις τοῦ κα-
ταλογιστοῦ τῶν πράξεων καὶ ἐπομένως ἡ τιμωρία τοῦ
ἐνόχου διὰ τῆς νενομισμένης ποινῆς ἠθέλεν ἀντίκεισθαι
πρὸς τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ αἴσθημα τῆς ἐπιεικειᾶς. Ὅσον ὁμως
καὶ ἂν εἴνε εὐπρόσδεκτον τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς ἐπιεικειᾶς
βεβαίως δὲν ἰσχύει ὅπως ἀναδείξῃ καὶ θεωρητικῶς ἀνα-
φισβήτητον τὴν δόξαν περὶ τοῦ ἐφικτοῦ τῆς κατὰ βαθ-
μοὺς διακρίσεως τοῦ καταλογιστοῦ τῶν πράξεων».

Κατόπιν τῆς προταθείσης ἤδη συμπληρώσεως τοῦ

86ου άρθρου διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦ δικαιώματος τῆς τοποθετήσεως τοῦ φρενοπαθοῦς-ἐγκληματίου ἐν φρενοκομείῳ, τὸ 87ον ἄρθρον καὶ ἀπὸ τῆς τελειότητος ταύτης ἀκόμη ἀπόψεως περιττεύει.

Μία μόνη περίπτωσις θὰ ἡδύνατο ἴσως νὰ δικαιολογήσῃ πνεῦμα ἐπιεικειᾶς καὶ νὰ δημιουργήσῃ, πλὴν τῶν ἐκ τῶν ἄρθρων 293, 308, 309 καὶ 310 τοῦ ἡμετέρου Π. Νόμου ἀπορρεουσῶν καὶ νέαν ἐλαφρυντικὴν σοβαρὰν ῥὰν περίπτωσιν. Καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη ἀποβλέπει τὴν ἐτέραν ἐκ τῶν δύο κατηγοριῶν φρενοπαθῶν, ἃς ἐν ἀρχῇ ὅλως διεκρίναμεν, τὴν κατηγορίαν τῶν ἐγκληματιῶν-φρενοπαθῶν τῶν ἐγκληματιῶν τοῦτ' ἔστιν ἐκείνων, οἵτινες ἔπαθον ἀποδεδειγμένως τὰς φρένας μόνον μετὰ τὸ ἀδίκημα. Καὶ οὕτως ἡ δικαιολογία τῆς μεμετρίασμένης ποινῆς τοῦ 87ου άρθρου θὰ ὤρατο τὴν φορὰν ταύτην οὐχὶ ἀπὸ συναισθηματικῆς, υποκειμενικῆς ἀλλ' ἀπὸ βασιμωτέρας, ἐπιστημονικῆς, ἀντικειμενικῆς ἀφετηρίας.

Ἄνὰ μέσον νόσου καὶ ὑγείας, εἴτε περὶ σώματος πρόκειται εἴτε περὶ ψυχῆς, ὅρια σαφῇ κεχαραγμένα δὲν ὑπάρχουσιν. Ἀπαντῶμεν μεταξὺ τῶν δύο τούτων συγκεκριμένων καταστάσεων ἀποχρώσεις, διαβαθμίσεις, δι' ὧν βαίνοντες ἀνεπαισθήτως δυνάμεθα νὰ μεταπέσωμεν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην. Γνώμων κοινὸς δὲν ὑπάρχει. Ἡ φυλὴ, τὸ φύλον, ἡ ἡλικία, ἡ ἀνατροφὴ, ἡ ἐν γένει μόρφωσις, ἡ ἀτομικὴ πρὸ παντὸς ἐκάστου ἰδιοσυγκρασία εἶνε καὶ ἄλλοι τόσοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεμελιώδεις παράγοντες. Φρενοπάθεια ἐκδηλουμένη ἀποδεδειγμένως μετὰ τὸ ἀδίκημα οὐδόλως δικαιούται ψυχιατρικῶς κατὰ τρόπον ἀπόλυτον ὅπως ἀποκλείῃ καὶ λανθάνουσαν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο.

Οὕτως ἀπὸ ἱατροδικαστικῆς ἀπόψεως θὰ ἀπομένῃ πάντοτε μία ἀμφιβολία. Ὅσον δήποτε δὲ ὠχρὰ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀμφιβολία ἐν τῇ διαδικασίᾳ κατ' ἀνάγκην στρέφεται αὕτη ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου. Ἐπειτα πλὴν τούτου κατὰ γενικὸν εὐαντίληπτον ψυχιατρικὸν κανόνα ἡ ἐκδήλωσις φρενοπαθείας εἶνε τεκμήριον προϋπάρξεως ἐνὸς εἰδικοῦ ἀτομικοῦ ἐδάφους, προδιατεθειμένου, ἀνωμάλου πως, ψυχικῶς εὐπαθοῦς. Ἴδου καὶ διατὶ καὶ ὑπὲρ τῶν φρενοπαθησάντων μετὰ τὸ ἀδίκημα καὶ πρὸ τῆς δίκης ὑποδίκων τούτων θὰ ἤθελον νὰ ἐπικαλεσθῶ στοργικὴν καὶ δικαίαν, τὴν ὀφειλομένην ἀπὸ μέρους τῆς Πολιτείας νομοθετικὴν μέριμναν.

Ἐὰν ὁμως ἡ φρενοπάθεια ἐκδηλωθῇ οὐχὶ πλέον πρὸ ἀλλὰ μετὰ ἀνέκκλητον τυχόν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, τότε κατὰ τὴν γνώμην κορυφαίων ποινικολόγων, ἐν οἷς καὶ ὁ Vidal⁽¹⁾, δεόν ὥπως διὰ νέας ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου μεταβληθῇ πλέον ὁ τρόπος τῆς ἐκτίσεως τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς, δι' εἰσαγωγῆς τοῦ φρενοπαθήσαντος καταδίκου εἰς Φρενοκομεῖον.

Ἀναγκαῖον δὲ συμπλήρωμα πάντων τούτων ἤθελεν εἶσθαι ἡ χάριν τῶν φρενοπαθῶν τούτων ἰδρυσις ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ εἰδικοῦ ἰδρύματος, Δικαστικοῦ φρενοκομείου· ἰδρύματος τοῦτ' ἔστι διαμέσου ^{φυλακῆς} ~~νόσοκομείου~~ καὶ κοινοῦ φρενοκομείου. Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο πλήρης εἶνε ἡ μεταξὺ τῶν κορυφαίων ποινικολόγων ὁμοφωνία⁽²⁾. Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα συναντῶνται, ἂν καὶ ἐκ

(1) Georges Vidal. Cours de droit criminel et des sciences pénitentiaire (σελ. 851).

(2) K. Garreud, Précis de droit criminel, 1909.

Dr. Franz von Liszt. Ἐγχειρίδιον Ποιν. Δικαίου 1910 (μετάφρ. Κ. Κυπριάδου. Τόμ. I σελ. 224).

διαφόρου ἑξορμώμεναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀφετηρίας, καὶ ἡ θετική καὶ ἡ κλασσικὴ ἐγκληματολογικὴ Σχολή (1).

Αἱ ἐν τῇ προκειμένῃ βραχείᾳ μελέτῃ ἐκτεθεῖσαι σκέψεις ἐπιτρέπεται ὅπως ἀποκρυσταλλωθῶσιν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα :

*
* *

1ον Διαρρῦθμεις τοῦ 86ου ἄρθρου ἐπὶ τὸ συγχροניתικῶς ἐπιστημονικώτερον καὶ συμπλήρωσις αὐτοῦ διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸν Δικαστὴν τοῦ δικαιώματος ὅπως τοποθετῇ τοὺς φρενοπαθεῖς ἐγκληματίας ἐν φρενοκομείῳ.

2ον Ἡ ἔξοδος τῶν οὕτως ἐγκλεισμένων φρενοπαθῶν ἐγκληματιῶν δυνατὴ μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου κατόπιν γνωματεύσεως ἐμπειροτεχνῶν, ὀριζομένων ἐλευθέρᾳ τούτου ἐκλογῇ, εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐνδιαφερομένων.

3ον Διαγραφὴ τοῦ 87ου ἄρθρου, ὡς ἐπιστημονικῶς ἐκ βάθρων ἀστηρίκτου, προξένου κακῶν καὶ ἐξυπηρετοῦντος οὐχὶ τῇ Δικαιοσύνῃ ἀλλὰ τὸν Δικαστὴν.

4ον Νομοθετικὴ μέριμνα καὶ ὑπὲρ τῶν ἐγκληματιῶν

---

(1) Enrico Ferri. Sociol. criminale. 4ème édit. p. 218, 587, 864.

Enrico Ferri. L'omicidio. Part. II. sez. II. p. 540.

C. Lombroso. L'uomo delinquente. 5ème édit. II p. 266. III. p. 543.

C. Lombroso. Le crime. p. 483. 511.

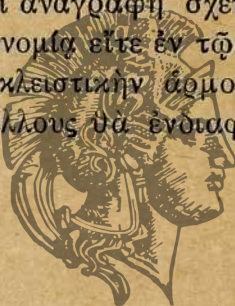
Comptes rendus des Congrès d'Anthropologie criminelle (de Rome, Bruxelles etc.).

φρενοπαθῶν, ἀναγνωριζομένης τῆς μὲν κατὰ τὴν ὑποδικίαν ἐκδηλωθείσης φρενοπαθείας ὡς λόγου ἰσχυροῦ πρὸς μετρίασιν τῆς ποινῆς, τῆς δὲ μετὰ ἀνέκκλητον τυχὸν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοιαύτης, ὡς λόγου ἰσχυροῦ μεταβολῆς διὰ νέας δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ τρόπου τῆς ἐκτίσεως τῆς ἐπιβληθείσης ἤδη ποινῆς, δι' εἰσαγωγῆς εἰς Φρενοκομεῖον.

Ἦν Ἰδρυσις διὰ τοὺς φρενοπαθεῖς τούτους πάντας εἰδικῶν Δικαστικῶν Φρενοκομείων· Ἰδρυμάτων τοῦτ' ἔστι διαμέσων μεταξὺ ^{ἡγεμονικῶν} ~~Μεσοκομείων~~ καὶ κοινοῦ Φρενοκομείου.

Ἡ διατύπωσις καὶ ἀναγραφὴ σχετικῶν διατάξεων εἴτε ἐν τῇ Ποινικῇ Δικονομίᾳ εἴτε ἐν τῷ Ποινικῷ Νόμῳ, ἐναπόκειται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Νομοθέτου. Ἡμᾶς τοὺς ἄλλους θὰ ἐνδιαφέρῃ πάντοτε μόνον ἡ οὐσία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000005536

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

1. Νέα στοιχεῖα ἐν τῇ αἰτιολογίᾳ καὶ ἐρμηνείᾳ τῶν φρενοπαθειῶν (Ἱατρικὴ Πρόοδος. Ὀκτώβριος 1901).
2. Χειρουργικὴ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐπιληψία Bravais-Jackson καὶ τῆς ἐγκεφαλικῆς βλάβης ἐντοπιστικὴ αὐτῆς ἀξία (Ἱατρ. Πρόοδος ἀρ. 21, 22, 23-24, 1902).
3. Ὁρρὸς τοῦ Trüncsek ἐν τῇ ἑξαρτήσει τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως (Ἱατρ. Πρόοδος ἀρ. 18, 19-20, 1903).
4. Quelques considérations sur la grande névrose (Revue Médico-pharmaceutique de com^{pl}e 1903).
5. Ἡ ὑστερία ἔχει σωματικὰ στίγματα ; (Ἱατρικὸς Μηνύτωρ ἀρ. 1, 1904).
6. Τηλεπάθεια καὶ Καρνεϊσμός 1906 (τεῦχος μέγα 8ον ἐκ σελίδων 56).
7. Συμβολὴ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν διὰ κυνηγετικῶν ὄπλων τραυμάτων (Ἀρχεῖα Ἱατρικῆς 1 Αὐγ. 1911).
8. Αἱ ἐπενεχθεῖσαι μεταρρυθμίσεις τῶν περὶ ἀποπλάνησεως εἰς ἀσέλγειαν διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἡ στατιστικὴ παρ' ἡμῖν (Ἐπετηρὶς Ὑπουργείου Δικαιοσύνης τεῦχος Β'. 1911).
9. Παρθενία καὶ βιασμός 1911 (τεῦχος μέγα 8ον ἐκ σελ. 60).
10. Ἐπὶ μιᾷ ἱατροδικαστικῆς περιπτώσεως. Παντελὴς ἔλλειψις πέους. Συγγενὴς ἀτρεσία κύστεως (Σύγχρονος Χειρουργικὴ Ἐπιθεώρησις 15 Δεκεμβρίου 1911).
12. Sur les hymens dilatables (Archives d' Anthropologie crémienne et de Médecine légale. Lyon 15 dec. 1915).
13. Συχνότης τῶν διαφορομένων παρθένων (Ἱατρικὴ Πρόοδος 1915 σελ. 105).

14. L'albuminurie massive dans le diagnostic des hé-morragies méningées (Presse médicale Paris 30 Sept. 1915).

15. Σημειολογική αξία τῆς λευκοματουρίας ἐπὶ μηνιγγικῶν αἱ-μορραγιῶν (Ἱατρ. Πρόοδος 1915 σελ. 166).

16. Μηνιγγικαὶ αἱμορραγίαι ὑποδυόμεναι μορφήν ἐγκεφαλονω-τιαίας μηνιγγίτιδος (Ἱατρικὴ Πρόοδος 1915 σελὶς 274).

17. Περὶ ψευδοπαραφρόνων καὶ τοῦ σημείου τοῦ Ganser (Ἱα-τρικὴ Πρόοδος 1915 σελ. 351).

18. Περὶ τραυματικῆς νευρώσεως (Ἱατρ. Πρόοδος, Μάρτ. 1916).

19. Περὶ ἀναδρομικῆς ἀμνησίας καὶ ἰδίᾳ ταύτης ἐν τῇ ἱατροδι-καστικῇ (Ἱατρικὴ Πρόοδος Νοέμβριος 1917).

20. Αἱ ἐνδοκράνιοι αἱμορραγίαι ἐν τῇ Ἱατροδικαστικῇ 1918 (τεῦχος μέγα 8ον ἐκ σελ. 112).

21. Περίπτωσις ὑστερικῶν ἐγκανιμάτων (Ἱατρικὴ Πρόοδος 1918 σελ. 166).

22. Πλάναι ἐν τῇ ἐξέτασει τοῦ παρθενικοῦ ὕμνου (Ἱατρ. Πρό-οδος 1919 σελ. 123).

23. Troubles vasomoteurs et trophiques dans l'hystérie (Paris médical 20 Nov. 1920. Grèce médicale Fevr 1918).